

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

Адміністративної колегії Одеського обласного територіального відділення

15 вересня 2003 р. № 23/рм

Справа № 07-03/2003

м. Одеса

Про порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції та накладення штрафу

Адміністративна колегія Одеського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розглянувши Подання з ВДР від 02.09.2003 року № 50 Пд та від 24.06.03 р. № 32 Пд, та матеріали справи від 23.04.2003 року № 07-03/2003 про порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції

ВСТАНОВИЛА:

З відділом досліджень і розслідувань Одеського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України проведено збір та аналіз доказів по справі № 07-03/2003 розпочатої за ознаками порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді дискредитації репутації торгової марки шампанського "Французький бульвар", виробником якої є ЗАТ "Одесавинпром", шляхом опублікування недостовірної інформації у журналі "Добрыє советы" (російською) яке передбачене ст.8 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції".

Справу відкрито за результатами розгляду заяви ЗАТ "Одесавинпром" від 11.09.2003 року №37 щодо опублікування недостовірної інформації про шампанське "Французький бульвар" у журналі "Добрыє советы" (далі журнал) за січень 2003 року за активною журналу.

В результаті розслідування встановлено наступне:

Журнал засновано та випускається Дочірнім підприємством "Бурда Україна".

10.12.1996 року за дорученням засновника "Бурда Ферлаг Остойропа ГмБХ" складено статут дочірнього підприємства з 100% іноземною інвестицією "Бурда Україна" (ДП "Бурда-Україна").

Згідно статуту, зареєстрованого Подільською районною державною адміністрацією м. Одеса 31.03.97 р. за № 00746, ДП "Бурда - Україна" є юридичною особою, яка здійснює свою діяльність відповідно до законів України та вищенаведеного статуту, має самостійний баланс, відокремлене майно, розрахунковий та інші рахунки у банках, в тому числі валютний рахунок, має круглу печатку з його назвою українською мовою, фірмові бланки та інші документи.

Згідно ст.1 Закону України "Про захист економічної конкуренції" ДП "Бурда - Україна"

В журналі ДП "Бурда Україна" за січень 2003 року надруковано матеріали під заголовком "Тест: шампанское полусладкое" де приведена таблиця, яка порівнює шампанські вина деяких виробників. В порівняльній таблиці вказано, що шампанське "Французький бульвар", виробництва ЗАТ "Одесавинпром", а також шампанське "Київ Гетьман" (ТОВ "Укрвино"), по фізико-хімічним показникам не відповідають вимогам ДГСТу 13918/88. Відповідають ДГСТу 13918/88 шампанське "Царское" (Севастопольський винзавод), «Sticova» (АТ "Комбінат по виробництву вин "Крикова" м. Кишинів), "Советское шампанское" (Черкаський ЛГЗ), "Одесса" (АП завод шампанських вин " м. Одеса), "Крымское игристое" (Севастопольський винзавод).

Наведена інформація в таблиці "Тест" є порівняльною рекламою у розумінні п.1 ст. 7 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції".

Опубліковану інформацію ДП "Бурда Україна" отримало від ТОВ "Науково-дослідний центр незалежних споживчих експертиз "Тест"" (далі ТОВ "Тест") згідно укладеного договору-підряду від 11.11.2002 року (підписаний Генеральним директором ДП "Бурда Україна" - Атаман С.І. та Генеральним директором ТОВ "Тест" - Безрукий В.А.) для проведення комплексу робіт по тестуванню вин.

ТОВ "Тест", що розташоване: м. Київ пр-т 40-Річчя Жовтня, 116-А кв. 139, зареєстровано Московською районною державною адміністрацією міста Києва 21.05.2001 р. за № 18127, є юридичною особою. Засновниками ТОВ "Тест" є Безрукий В.А. (генеральний директор ТОВ "Тест") та Потапов І.О. Згідно Статуту одним із основних видів діяльності ТОВ "Тест" є сприяння в отриманні споживачами об'єктивної та достовірної інформації про якість і безпеку товарів та послуги проведення незалежної експертизи та тестування товарів та послуг, а також ТОВ "Тест" має право здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність, здійснювати свою діяльність в сфері комерційного співробітництва, має право займатись торгівельною діяльністю у сфері оптової, роздрібною торгівлі та громадського інформування щодо реалізації продовольчих і непродовольчих товарів, алкогольними напоями, тощо.

Відповідно до п 2.1 укладеного договору-підряду між ДП "Бурда Україна" та ТОВ "Тест" від 11.11.2002 року для проведення комплексу робіт по тестуванню вин, ТОВ "Тест" бере на себе повноваження виконати дегустацію та лабораторні дослідження 9 сортів шампанських та ігристих вин, але воно не має повноважень на проведення відповідних робіт, крім того саме ТОВ "Тест" є підприємницькою структурою, тобто має право займатись оптовою та роздрібною реалізацією у тому числі і алкогольних напоїв, тому воно не має права проводити закупку зразків шампанських вин для дегустації та лабораторних досліджень. Відповідно до п 2.2 вищевказаного договору відбір та закупівлю 9 сортів шампанських та ігристих вин для тестування ТОВ "Тест" повинно було провести за згодою з ДП "Бурда Україна". Але як свідчить лист ТОВ "Тест" до Одеського обласного управління АМК України (вих. 04/03/03 від 03.03.2003 р.) йому невідомо яким чином проводилась закупівля зразків та у якому місті, тобто свідчить, що узгодження по відборі шампанських вин між сторонами вищенаведеного договору не проводилось.

У зв'язку з тим, що ТОВ "Тест" не мало право самостійно проводити відбір зразків шампанського та проведення лабораторних досліджень, визначених договором-підряду з ДП "Бурда Україна" від 11.11.2002 року (підписаний Президентом ГО "Тест" - Потапов І.О. та Генеральним директором ТОВ "Тест" - Безрукий В.А.), ТОВ "Тест" укладено договір-підряду з громадською організацією "Науково-дослідний центр незалежних споживчих експертиз "Тест" (далі ГО "Тест") про проведення порівняльного тестування та дослідження якісних характеристик шампанських та ігристих вин. Згідно договору замовиць (ГО "Тест") може провести порівняльне тестування та дослідження якісних характеристик шампанських та ігристих вин в сторонніх організаціях, при цьому, замовник (ТОВ "Тест") не має права впливати на результати досліджень виконавця, тощо. Але ГО "Тест" (лист ТОВ "Тест" № 309/2003 від 07.03.2003) лише провело закупівлю продукції "шампанские вина и вина игристые полусладкие".

ГО "Тест" згідно статуту, зареєстрованого Московським районним управлінням в м. Києві 30.08.2001 року за № 65, є об'єднанням громадян, предметом діяльності якого є захист прав споживачів та сприяння в отриманні споживачами об'єктивної інформації про якість і безпеку товарів та послуг, проведення незалежної експертизи та випробування товарів і послуг, збір, обробка та розповсюдження інформації щодо якості та безпеки товарів та послуг, тощо. Засновниками ГО "Тест" є Безрукий В.А, Потапов (Президент ГО "Тест") та Потапова Г.К.. Таким чином ТОВ "Тест" та ГО "Тест" пов'язані відносинами контролю, що підтверджується установчими документами.

Слід також відмітити, що ДП "Бурда - Україна" повинно було знати, що ТОВ "Тест" має повноважень на проведення експертизи і що ТОВ "Тест" є підприємницькою структурою, тобто має право займатись оптовою та роздрібною реалізацією у тому числі і алкогольних напоїв, слідуючи з цього ДП "Бурда - Україна" повинно було укласти договір з ТОВ "Тест", а безпосередньо з організацією, яка має право проводити експертизу, а також має право проводити закупівлю зразків, тобто повинно було укласти договір з ГО "Тест", яка згідно ст. 26 Закону України "Про захист прав споживачів" має право проводити експертизу та випробування товарів (робіт, послуг), тощо.

Згідно листу (вих. № 51 від 2003 р.) до Одеського обласного територіального управління Антимонопольного комітету України закупівля шампанських вин, у тому числі шампанського "Французький бульвар", представником ГО "Тест" проводилось як звичайним покупцем о 15.48 тільки в магазині "Мегамаркет" (м. Києві по вул. Горького 50), про що є копії фіскальних чеків від 12.11.2002 р. Представником ГО "Тест" було складено акт відбору зразків шампанського в одному примірнику за підписом тільки Потапова І.О., який є Президентом ГО "Тест" та в свою чергу є засновником ТОВ "Тест", акт не підписаний керівництвом магазину, ні продавцем, ні будь-якими свідками, тому немає можливості стверджувати, що акт був складений саме 12.11.2002 р.

Згідно ст. 26 Закону України "Про захист прав споживачів" об'єднання споживачів мають право проводити експертизу та випробування товарів (робіт, послуг), вносити в органи державного управління і суб'єктам господарської діяльності пропозиції про заходи підвищення якості товарів (робіт, послуг), про тимчасове зупинення випуску та реалізації товарів (робіт, послуг), які не відповідають встановленим вимогам щодо якості, зупинення виробництва, вилучення з реалізації та продажу товарів (робіт, послуг), що становлять небезпеку для життя та здоров'я громадян.

В акті відбору дев'яти зразків шампанських вин у магазині "Мегамаркет" ГО "Тест" підписаному лише Потаповим І.О.), від 12 листопада 2002 р. вказано виробників шампанських вин, але при закупці зразків представником ГО "Тест" сертифікат якості зразків відповідних виробників від підприємства-реалізатора не вимагався.

19.11.2003 року ТОВ "Тест" укладено угоду за № 710 з екологічною лабораторією підприємства "Екомедсервіс" (далі ТОВ "Екомедсервіс") на проведення лабораторних досліджень та відповідність вимог нормативних документів, діючим в Україні, та надання консультативних послуг. Таким чином під час закупівлі (12.11.2002 року) зразків шампанського громадською організацією ще не було відомо де буде проводитись лабораторне дослідження.

Підприємство - виробник шампанського відповідно до ДГСТу 13918/88 гарантує відповідність шампанського вимогам вищевказаного ДГСТу при додержанні умов транспортування та зберігання. Відповідно до п.4 ДГСТу 13918/88 шампанське повинно транспортуватись а також зберігатись при температурі від плюс 8 до плюс 16 °С, не повинно зберігатись впливу прямих сонячних променів, якщо пляшка закупорена корковою пробкою, то шампанське повинно зберігатись у горизонтальному стані.

Відповідно до протоколу дослідження харчової продукції (від 26 листопада 2002 року № 8/5437) ТОВ "Екомедсервіс" відбір продукції було зроблено 21.11.2002 р.. Таким чином де зберігались зразки продукції продовж з 12.11.2002 р. до 21.11.2002 р. невідомо, в яких умовах зберігалось теж невідомо. ТОВ "Тест" отримало від лабораторії протокол

25

дослідження харчової продукції (від 26.11.2002 року за №8/5437), в якому надані висновки щодо відповідності відібраних зразків нормам НД. Метою дослідження була перевірка відповідності зразків шампанських вин "Меди́ко-биологическим требованиям и санитарным нормам качества продовольственного сырья и пищевых продуктов" (рос. мова) від 01.08.89 № 5061-89, ДГСТ 13918-88. ТОВ "Екомедсервіс" у таблиці "Фізико-хімічні показники" використовує арифметичні одиниці. Так показник масова концентрація титрованих кислот у перерахунку на винну кислоту відповідно до вимог НД вказано у таблиці "Фізико-хімічні показники" 5.5 – 8.0 г/дм³. За результатами вимірювань лабораторії шампанське "Французький бульвар" (виробник ЗАТ "Одесавинпром") та шампанське "Київ Гетьман" (ТОВ "Укрвино"), ці показники мають відповідно значення 5.4 та 5.3 г/дм³ та мають відмітку про відповідність, тобто згідно висновку ТОВ "Екомедсервіс" зразки шампанських вин білих півсолодких "Французький бульвар" та "Київ Гетьман" не відповідають за заявленими фізико-хімічними показниками (масова концентрація титрованих кислот (у перерахунку на винну кислоту) вимогам ДГСТу 13918-88 "Советское шампанское. Технические условия").

ТОВ "Тест" передало згідно договору підряду на виконання робіт від 11.11.2002 р. інформацію щодо результатів експертизи продукції (шампанських вин) ДП "Бурда - Україна" для подальшого опублікування у журналі.

В журналі "Добрые советы" надрукована стаття "Игра в бокале", яка містить в собі окремо виділену частину цієї статті - "Хорошо в меру", в якій ДП "Бурда - Україна" вводить до відома споживача, що масова концентрація заліза має бути у всіх видах шампанського, але у певній кількості, при цьому ДП "Бурда - Україна" за своєю ініціативою не порівняльну оцінку шампанському, в залежності від того яка кількість масової концентрації заліза присутня в шампанському, та використовує для цієї оцінки зірочки (якщо зірочок ***** - то ця оцінка "отлично", якщо ** - "плохо", тощо). При опублікуванні порівняльної таблиці "Тест" ДП "Бурда - Україна" використовує позначення у вигляді зірочок вже як загальну оцінку для шампанського, куди входять не тільки фізико-хімічні показники, а також органолептичні показники (вид, смак та аромат).

Таким чином ДП "Бурда - Украина" на свій розсуд порівнює показники концентрації заліза, що визначено у арифметичних одиницях, і зірочками, які мають якісну оцінку (***** - "отлично", ** - "плохо", тощо) при цьому яка градація арифметичного показника відповідає якісному показнику (добре - погано) не вказує.

Відповідно до п 5.2 договору-підряду від 11.11.2002 ДП "Бурда - Украина" при опублікуванні результатів тестування шампанських та ігристих вин в журналі "Добрые советы" за січень 2003 р. повинна була обов'язково зробити посилання на ГО "Тест", як громадське об'єднання, яке відповідно до ст. 26 Закону України "Про захист прав споживачів" має право проводити експертизу та випробування товарів (робіт, послуг). Але з документів справи вбачається, що ДП "Бурда - Украина" ні в яких стосунках з ГО "Тест" не знаходилося, ніяких випробувань для журналу ГО "Тест", яка має право, згідно чинного законодавства, проводити експертизу та випробування товарів, не проводило. ДП "Бурда - Украина" вступила у договірні відношення з ТОВ "Тест", яке законодавством не наділено законодавчими повноваженнями проводити експертизу та і до того ж має право здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність, у тому числі може займатись оптовою та роздрібною реалізацією алкогольних напоїв.

Треба визначити, що загальна оцінка якості шампанських вин в таблиці "Тест" у вигляді зірочок не передбачена діючим законодавством та відповідно до Положення "Оцінка якості виноробної продукції та напоїв" проводиться за 10-бальною системою.

Відповідно до повідомлення ДП "Бурда - Україна" (від 07.07.2003 року за № 8-3317) до Одеського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України на подання з попередніми висновками № 32-Пд від 24 червня 2003 р., ні ТОВ "Тест", ні ДП "Бурда - Україна" не мають можливості підтвердити оригінальність шампанського та їх підприємств-виробників.

Враховуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що за результатами дослідження в журналі було опубліковано порівняльну рекламу в якій наведені відомості про товари (вина), що не підтверджені достовірними, об'єктивними даними та не є корисними для споживача, по наступним причинам:

1. Відомості щодо концентрації заліза можливо визначити тільки у спеціалізованій (яка має акредитацію) лабораторії, при цьому відповідно наданих документів (угода між ТОВ "Тест" та ТОВ "Екомедсервіс") таке дослідження коштує 600 грн. Таким чином споживач немає можливості купити пляшку шампанського за 8 грн. 58 коп. та заплатити 600 грн. за лабораторне дослідження.
2. ДП "Бурда - Україна" надрукувало порівняльну рекламу за своєю ініціативою (в журналі немає посилання на джерела інформації), своїми показниками (зірочками) вказала споживачу, що деякі шампанські вина, в тому числі шампанське "Французький бульвар" є неякісними продуктами. Хоча ці висновки зроблені тільки на підставі декількох пляшок продукції невизнаного (непідтвердженого) виробника.

За результатами порівняльної реклами було дискредитовано не тільки торгову марку "Французький бульвар" (ЗАТ "Одесавинпром), а й шампанське "Київ Гетьман" (ТОВ "Карвіно"), "Царское" (Севастопольський винзавод), «Сгісова» (АТ "Комбінат по виробництву вин "Крикова" м. Кишинів), "Советское шампанское" (Черкаський ЛГЗ), "Одесса" (АП завод шампанських вин " м. Одеса), і крім того за допомогою зірочок проведено порівняльну оцінку рівня якості вин і визначено загальну оцінку для шампанського "Крымское игристое" (Севастопольський винзавод) як найвищу, але така методика оцінки вин як визначено вище не передбачена нормативними документами.

Вище означені дії ДП "Бурда - Україна" у Поданні з попередніми висновками № 32Пд від 24 червня 2003 р. були кваліфіковані як порушення ст. 8 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції" у вигляді дискредитації господарюючого суб'єкта шляхом поширення у будь-якій формі неправдивих відомостей, які завдали шкоди діловій репутації господарюючого суб'єкта.

Тому, після отримання пояснення ДП "Бурда - Україна" на подання з попередніми висновками від 24 червня 2003 р. за № 32-Пд, Одеським обласним тервідділенням антимонопольного комітету України, було проведено додаткове розслідування по справі № 07-03/03 від 23.04.2003 р.

Після додаткового розслідування кваліфікація порушення з боку ДП "Бурда - Україна" була перекваліфікована на ст. 7 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції".

В своїх поясненнях на подання з попередніми висновками по справі № 07-03/03 ДП "Бурда - Україна" стверджує, що метою опублікування цієї інформації є інформування споживача вимагати при покупці шампанських вин сертифікат якості продукції. Як результатом публікації стало те, що споживач ознайомившись зі статтею "Тест", в якій наведена інформація про те, що шампанське "Французький бульвар", виробництва ЗАТ "Одесавинпром" отримало загальну оцінку "Плохо", тобто не відповідає ГОСТу 13918-88, тому при виборі шампанських вин споживач буде намагатися не придбати шампанське "Французький бульвар", виробництва ЗАТ "Одесавинпром". Крім того при покупці шампанського вина, споживач не має можливості по етикетці визначити для себе фізико-хімічні показники, масову концентрацію заліза або масову долю титрованих кислот, яка вказана на етикетці, це можна визначити тільки у лабораторних умовах, що коштує певних грошей та часу.

За результатами національного рейтингу 2002 року Державним департаментом продовольства України одеське шампанське "Французький бульвар" визнано кращою маркою України, а ЗАТ "Одесавинпром" визнано переможцем конкурсу. Директорові ЗАТ "Одесавинпром" було вручено нагороду під час відкриття національної виставки-ярмарки "Виставка продовольчих підприємств України". Шампанське "Французький бульвар"

79

одночасно було відмічено нагородами на професійних виставках-дегустаціях як в Україні так і за межами нашої країни.

Згідно повідомлення ЗАТ "Одесвинпром" до Одеського обласного територіального відділення АМК України (лист від 23.04.2003 р. за № 547/2003) за підрахунками підприємства у результаті публікації порівняльної реклами у вигляді таблиці "Тест" в журналі "Добрыє советы" за січень 2003 року воно понесло збитки у вигляді недоотримання прибутку від зниження обсягів реалізації товару і у зв'язку з зменшенням попиту у розмірі 1741080 грн.

За вчинене порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції відповідно до ст. 21 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції" накладається штраф у сумі до трьох відсотків виручки від реалізації товарів, робіт, послуг господарюючого суб'єкта за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. Доход ДП "Бурда Україна" за 2002 рік складає 43397,9 тис. грн.

При прийнятті Рішення було враховано, що ДП "Бурда - Україна" порушення антимонопольного законодавства про захист від недобросовісної конкуренції не визнало, в процесі розгляду справи ДП "Бурда - Україна" надавало недостовірну інформацію.

Враховуючи наведене та на підставі статті 8 та 12 Закону України "Про антимонопольний комітет України", статті 48 Закону України "Про захист економічної конкуренції", пункту 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого Розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції 30 березня 2001 року за № 291/5482, зі змінами та доповненнями, пункту 33 Правил розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених Розпорядженням Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 22 липня 1998 року за № 471/2911 Адміністративна колегія Одеського обласного територіального Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати дії ДП "Бурда Україна", у вигляді надрукування в журналі "Добрыє советы" за січень 2003 року за власною ініціативою порівняльної реклами, яка містить недостовірну інформацію та необ'єктивні дані, які не є корисними для інформування споживачів та мають негативний вплив на конкуренцію на ринку шампанських вин, є порушенням, яке кваліфікується за ст. 7 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції".

2. Притягнути ДП "Бурда Україна" до відповідальності за порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді накладання штрафу, що передбачено ст.21 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції" в межах повноважень територіального відділення, визначених згідно із ст. 30 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції", у розмірі 6800 (шість тисяч вісімсот) грн.

3. Зобов'язати ДП "Бурда Україна" опублікувати інформацію, яка спростовує недостовірну інформацію щодо якості шампанського "Французький бульвар" виробництва "Одесвинпром", яка опублікована в журналі "Добрыє советы" за січень 2003 року. Про що повідомити Одеське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у 15-денний термін.

Штраф підлягає сплаті протягом тридцяти днів з дня отримання Рішення.

Рішення може бути оскаржене в установленому чинним законодавством порядку.

Адміністрація адміністративної колегії

Є.П. Бутін.